

Stephanie Rickenbacherová, Lui Eigenmann

On the Road

Dodávkou
po Evropě

1 vůz
2 cestující
45 zemí

EVAN 12

RESTAURANT

withus2.com

Stephanie Rickenbacherová, Lui Eigenmann

On the Road

Dodávkou
po Evropě

Obsah

Předmluva → O <i>nás</i>	12
PROČ JSME PODNIKLI CESTU NAPŘÍČ EVROPOU	
Úvod → Nákup <i>auta</i> a tipy na jeho <i>vestavbu</i>	16
CO NA CESTÁCH SKUTEČNĚ POTŘEBUJEME	
Tour 1 → <i>Itálie</i> včetně <i>San Marina</i> a <i>Vatikánu</i>	23
TŘI ZEMĚ V JEDNOM, NAVÍC HEZKÁ PROJÍŽDKA Z ŘÍMA NA POBŘEŽÍ AMALFI	
Tour 2 → <i>Chorvatsko</i>	31
ZE SPLITU PŘES NÁRODNÍ PARK KRKA PO JADRANSKÉ MAGISTRÁLE DO DUBROVNIKU	
Tour 3 → <i>Bosna a Hercegovina</i>	37
PŘES SLAVNÝ MOST V MOSTARU DO MĚSTA DVOU SVĚTŮ, SARAJEVA	
Tour 4 → <i>Černá Hora</i>	43
PODĚL POBŘEŽÍ S KRÁTKOU BRIGÁDOU U SKADARSKÉHO JEZERA DO NÁRODNÍHO PARKU DURMITOR	
Tour 5 → <i>Albánie</i>	51
NAVZDORY VŠEM PŘEDSUDKŮM OD SEVERU AŽ ÚPLNĚ NA JIH	
Tour 6 → <i>Řecko</i>	59
ZÁŽITKY NA PEVNINĚ VČETNĚ PELOPONÉSU	
Tour 7 → <i>Severní Makedonie</i>	71
OKOLO OCHRIDSKÉHO JEZERA PŘES SOUTĚSKU MATKA AŽ DO SKOPJE	
Tour 8 → <i>Kosovo</i>	75
PŘES HORY DO PRIZRENU A DÁL DO MEDVĚDINCE V PRIŠTINĚ	
Tour 9 → <i>Srbsko</i>	79
NEOBJEVENÉ KRÁSY BALKÁNU: SOUTĚSKA UVAC, NÁRODNÍ PARK TARA A OVČARSKO-KABLARSKÁ SOUTĚSKA	

Tour 10	→ <i>Bulharsko</i>	85
	PŘEKVAPIVÉ SCENÉRIE U BELOGRADČIKU A V NÁRODNÍM PARKU RILA	
Tour 11	→ <i>Turecko</i>	93
	POLOOSTROV GALLIPOLI, ATMOSFÉRA NA PLÁŽI V BURHANIYE A ISTANBUL	
Tour 12	→ <i>Rumunsko a Moldavsko</i>	99
	Z DUNAJSKÉ DELTY PŘES MOLDAVSKO AŽ K BAHENNÍM SOPKÁM, DÁLE PŘES PRŮSMYKY A DO MNOHA UNIKÁTNÍCH MĚST	
Tour 13	→ <i>Maďarsko</i>	109
	MAĎARSKÉ STEPI, OKOUZLUJÍCÍ VINAŘSKÉ REGIONY, TERMÁLNÍ LÁZNĚ A HLAVNÍ MĚSTO BUDAPEŠŤ	
Tour 14	→ <i>Slovinsko</i>	117
	PUTOVÁNÍ A KOUPÁNÍ V NÁRODNÍM PARKU TRIGLAV A HÝŘENÍ V HLAVNÍM MĚSTĚ LUBLANI	
Tour 15	→ <i>Slovensko</i>	125
	KRÁSNÁ MÍSTA, DŘEVĚNÉ KOSTELÍKY A ÚŽASNÉ HORSKÉ TÚRY	
Tour 16	→ <i>Česko</i>	133
	PRO JEDNOU VYNECHÁME HLAVNÍ MĚSTO A ZAJEDEME POZNÁVAT BRNO A JEHO OKOLÍ	
Tour 17	→ <i>Rakousko</i>	137
	PODÉL DUNAJE VČETNĚ ZASTÁVKY V KREMŽI A MELKU	
Tour 18	→ <i>Německo</i>	143
	PODÉL ALPENSTRASSE, NAPŘÍČ BAVORSKEM AŽ K CHIEMSKÉMU JEZERU	
Tour 19	→ <i>Švýcarsko</i> a knížectví <i>Lichtenštejnsko</i>	149
	VELKÁ TOUR PO ŠVÝCARSKU PŘES SOUTĚSKY, KOLEM JEZER A NAPŘÍČ LICHTENŠTEJNSKEM	
Tour 20	→ <i>Francie a Monako</i>	157
	CESTA EVROPSKÝM GRAND CANYONEM A PODÉL STŘEDOMOŘSKÉHO POBŘEŽÍ AŽ K PYRENEJÍM	

- Tour 21 → *Andorra* 165
 DAŇOVÝ RÁJ UPROSTŘED HOR
- Tour 22 → *Španělsko* 169
 PŘES POLOPOUŠŤ A PODÉL SEVERNÍHO POBŘEŽÍ DO ANDALUSIE
 S JEJÍMI BÍLÝMI VESNIČKAMI
- Tour 23 → *Portugalsko* 181
 PŘES PORTO A COIMBRU AŽ DO REGIONU, KDE CHCEME PŘEČKAT
 ZIMU: ALGARVE
- Tour 24 → *Belgie* 189
 VŘESOVISŤE, KOUZELNÁ MÍSTA A LOVENÍ KREVET Z KOŇSKÉHO HŘBETU
- Tour 25 → *Velká Británie* 197
 K JEDNOMU MĚSTU PLNÉMU KNIH, PODÉL VELŠSKÉHO POBŘEŽÍ
 A NAPŘÍČ NÁRODNÍMI PARKY JIŽNÍ ANGLIE
- Tour 26 → *Irsko* 207
 RUŠNÁ MĚSTA A PŘÍRODNÍ KRÁSY JIŽNÍHO POBŘEŽÍ WILD ATLANTIC WAY
- Tour 27 → *Nizozemsko* 213
 POSKAKOVÁNÍ KARAVANEM PO OSTROVĚ A TOULKY PO TULIPÁNOVÝCH
 POLÍCH
- Tour 28 → *Lucembursko* 217
 ZÁMKY, PUTOVÁNÍ V MALÉM LUCEMBURSKÉM ŠVÝCARSKU A NÁVŠTĚVA
 HLAVNÍHO MĚSTA
- Tour 29 → *Dánsko* 221
 PODÉL POBŘEŽÍ SE SPOUSTOU PÍSEČNÝCH DUN A MAJÁKŮ AŽ
 K NEJSEVERNĚJŠÍMU CÍPU
- Tour 30 → *Švédsko* 227
 SNOVÝ ZÁŽITEK V NÁRODNÍM PARKU GLASKOGEN A POTÉ NAPŘÍČ
 ŠVÉDSKÝM LAPONSKEM

Tour 31	→ <i>Norsko</i>	235
	DECHBEROUCÍ CESTY KOLEM PRŮSMYKŮ, ALTERNATIVA ZA SOUOSTROVÍ LOFOTY A DÁL AŽ K SEVERNÍMU MYSU	
Tour 32	→ <i>Finsko</i>	247
	PŘES LAPONSKO PO MEDVĚDÍ STEZCE AŽ K RUSKÝM HRANICÍM A HLEDÁNÍ TULEŇŮ	
Tour 33	→ <i>Estonsko</i>	255
	Z TALLINNU K VŘESOVÍŠTI DO NARVY A PŘES VNITROZEMÍ ZPÁTKY NA POBŘEŽÍ	
Tour 34	→ <i>Lotyšsko</i>	263
	PUTOVÁNÍ PO NÁRODNÍCH PARCÍCH, HLEDÁNÍ PRAVĚKÝCH KONÍ A NÁVŠTĚVA BÝVALÝCH HANGÁŘŮ PRO ZEPELÍNY V RIZE	
Tour 35	→ <i>Litva a Rusko</i>	269
	Z HORY KRÍŽŮ DO KAUNASU A VILNIUSU AŽ NA TROJMEZÍ S RUSKEM	
Tour 36	→ <i>Polsko a Bělorusko</i>	277
	VÝCHOD POLSKA SE ZAJÍŽDKOU DO BĚLORUSKA ZA DĚDOU MRÁZEM	
Tour 37	→ <i>Ukrajina</i>	285
	DO LVOVA, NEJÚCHVATNĚJŠÍHO EVROPSKÉHO MĚSTA, A PŘES ZALESNĚNÉ KARPATY	
Tour 38	→ <i>Malta</i>	291
	PRŮZKUM OSTROVA V ZIMĚ	
Doslov	→ 45 ze <i>47 zemí</i> – a co bude <i>dál</i>	298
	ISLAND A KAZACHSTÁN NA NÁS JEŠTĚ ČEKÁJÍ	
	REJSTŘÍK	300
	TIRÁŽ	 304

Pramen Sávy je jen jedním z mnoha v národním parku Triglav ve Slovinsku.

O nás

PROČ JSME PODNIKLI CESTU NAPŘÍČ EVROPOU

Toulání se národním parkem Tara v Srbsku, jízda polopouštní přírodní oblastí Bardenas Reales ve Španělsku nebo rybolov v Norsku: člověk si ani nedokáže představit, co všechno může Evropa nabídnout. Pohled na mapu prozradí, že náš kontinent tvoří celkem 47 zemí a každá z nich stojí za to, aby ji člověk navštívil. V každé je ukryt minimálně jeden přírodní zázrak a v každé žijí zajímaví lidé, stejně jako vy a já.

Během uplynulého půldruhého roku jsme si dali za cíl každou z těchto 47 zemí projet karavanem. Někdo se možná zeptá, proč jsme neletěli. Odpověď je prostá: lepší způsob, než cestovat vlastním obytným autem, neexistuje. Letadlem se člověk často dostane do jednoho konkrétního města, pobude v něm jeden nebo dva dny a letí zpátky. Karavanem se dá země zažít jako celek. Přejedete její hranici, projedete ji celou a na další hranici ji opustíte. Užijete si přírodu, silnice, vesničky i města.

V dodávce s vestavbou jsme cestovali také proto, že rádi spíme ve vlastní posteli. Nemuseli jsme každý večer hledat

nocleh, vybalovat kufry a studovat místní veřejnou dopravu. Vždycky jsme se zastavili tam, kde se nám líbilo, nebylo nutné hlídat si odjezdy a příjezdy, držet se pevně daného plánu, nebyli jsme vázáni na nic a na nikoho. Nocovali jsme na nejkrásnějších a stravovali se na nejkouzelnějších místech, jaká si člověk dokáže představit. Například v Irsku na Wild Atlantic Way. Z odstavného pruhu jsme měli nepopsatelný výhled na oceán. A když jsme dostali hlad, žádný problém. Pohled do ledničky, zapnutí sporáku a o deset minut později už jsme si mohli vychutnat jídlo na jednom z nejkrásnějších míst Evropy.

Měli byste vědět, že jsme dobrodruzi, děti přírody. Nejraději jsme venku, na cestách, za každého počasí. Už šestnáct let tvoříme pár a kráčíme životem jako nerozlučný tým, slepě si důvěřujeme. Jinak by tato bláznivá 69 000 km dlouhá cesta

Nahoře: Souznění nad průsmykem Furka ve Švýcarských Alpách
Dole: Jeden z nejhezčích kempů v Evropě – Lazy na Slovensku

PŘEDMLUVA O NÁS

napříč Evropou ani nebyla možná. Dostávali jsme se nejen k hranicím jednotlivých zemí, ale také na hranice svých vlastních možností, museli jsme vyřešit ne jeden problém a dokázat si poradit bez cizí pomoci. Zvládli jsme to, urazili jsme nezapomenutelnou cestu napříč naším kontinentem, o kterou bychom se s vámi rádi podělili v této knize.

Na této cestě jsme se „donutili“ navštívit země, o kterých jsme nikdy neuvažovali jako o dovolenkové destinaci. Ale právě tyto země nám nejvíce přirostly k srdci. Jako Srbsko, Rumunsko nebo Litva. Než jsme vyrazili, sotva jsme je znali, natož abychom je dokázali označit na mapě. Právě to jsme chtěli díky této cestě změnit. Chtěli jsme náš vlastní kontinent, který má tolik co nabídnout, poznat a zažít na vlastní kůži. Co nám dá Bali nebo Austrálie? Doma jsme tady, v Evropě, a právě tady člověk najde (téměř) všechno, co hledá mnohdy jinde a zbytečně daleko.

Například horké prameny ve Španělsku, prales v Polsku, ledovou jeskyni v Rumunsku nebo delfíny v Bosporské úžině. Každá z těchto 47 zemí má svá tajemství, někdy jsou dobře ukrytá, občas už o nich víme. Prozradíme vám taky zajímavosti: kde je v Belgii možné lovit krevety na koních, kde lze v Bosně narazit na divoké koně nebo v Estonsku dojít nejbliže k ruské hranici. Odtajníme nejkrásnější parkovací místa, mimořádně lákavé restaurace

anebo taky to, jakou řečí se nejlépe domluvíte v Kosovu.

Vydejte se s námi na cestu napříč Evropou, projedte 47 zemí a kultur a nechte se inspirovat. Navíc prozradíme hodně o nás dvou: s jakými nehodami a problémy jsme se cestou potýkali, kde jsme si sáhli až na dno a proč v seznamu navštívených krajín chybí Island a Kazachstán.

Naše půldruhého roku dlouhé dobrodružství se dá shrnout prostou větou: Evropa je nádherná.

Steffi Rickenbacherová, Lui Eigenmann

Nahoře: Západ slunce na Francouzské riviéře
Dole: Výhled z kuchyňského okna směrem k Azur Window na ostrově Gozo

Nákup *auta* a tipy na jeho *vestavbu*

CO NA CESTÁCH SKUTEČNĚ POTŘEBUJEME

Obytné auto je velmi osobní věc a jeho zařizování je stejně individuální jako jeho majitel. Díky tomu, že už jsme si několik karavanů a obytných vozů půjčili, jsme věděli relativně přesně, co chceme. A to bychom vám také chtěli poradit: pokud máte představu, jak by vaše auto snů mělo vypadat, a jste manuálně zruční, nic nebrání tomu, abyste si je sami upravili nebo rozšířili.

Jedna z prvních otázek, na kterou by si měl člověk odpovědět, zní: k čemu má karavan sloužit? Bude jen na občasné výlety do přírody, nebo bude plnit více úloh, od dopravního prostředku pro každodenní využití až po prázdninový domek na kolech? Obrovský obytný koráb postará pro každodenní dojíždění do práce logiku, mikrokaravanu chybí dostatek úložného prostoru a člověk je odsouzen být celé týdny odříznutý od potřebného

pohodlí. I tady platí totéž co u podobných projektů: nejprve je potřeba věci naplánovat. Zjistit, jaké jsou nároky.

Poté co se rozhodnete, k jakému účelu bude vozidlo sloužit, je možné začít realizovat jednotlivá přání. U nás to byla tři kritéria, kterým auto muselo vyhovět: zaprvé výška stojící postavy, zadruhé velká kuchyně s pořádnou lednicí a zatřetí útulný vnitřní prostor s pracovním stolem. Svolní ke kompromisům jsme byli v případě koupelny, ani s přeměnou postele na místa k sezení během dne jsme neměli problém. Protože jsme chtěli parkovat rovněž ve městech, nesměl být karavan ani příliš dlouhý, ani příliš široký. Kvůli potřebné výšce nám bylo už od začátku jasné, že zajištění do parkovacích domů nebude možné (vysouvací střechu jsme nechtěli), takže celková výška přestala hrát podstatnou roli.

Zvolili jsme 5,3 metru dlouhou dodávku Opel Movano s vnitřní výškou 1,8 metru (ani jeden z nás není příliš vysoký, takže to stačilo), do interiéru kuchyni

Nahoře: Při přestavbě létají jiskry – tady zrovna Luiův otec odřezává šroub.

Dole: Také s pohonem na přední nápravu se dá projet loužemi a výmoly, jako tady na Maltě.

s tříplotýnkovým sporákem a velkým dřezem, kompresorovou lednici o obsah 90 litrů. Jedna půlka postele byla přestavitelná na stůl se dvěma židlemi. Další zařízení tvořila mobilní toaleta Porta Potti, sprcha s čerpadlem se dala používat jak uvnitř, tak venku. Střešní box poskytoval obrovské množství dalšího úložného prostoru, který jsme vyplnili například nafukovací kánoí, rybářským náčiním nebo stolním grilem. Protože ačkoli je náš karavan uvnitř celý obložen laminátem, měli jsme díky kratší verzi modelu dostatek manévrovacího prostoru, abychom nepřekročili povolenou hmotnost a mohli si dovolit vzít všechnen ten luxus s sebou.

Pokud tedy máte vybraný typ nebo dokonce konkrétní model vozu, je možné se zaměřit na vnitřní zařízení. Čím více inspirace získáte z rozličných továrních nebo svépomocí vyrobených modelů, tím přesnější podoby nabydou vaše vlastní představy. I tady je dobré plánování alfoa a omegou všeho. Na internetu je spousta programů k simulaci 2D nebo dokonce 3D půdorysů. Výborný je také návrhový program SketchUp nebo plánovač, který najdete na webových stránkách firmy Ikea. Pokud někdo nerad pracuje

Nahoře: Steffi vášnivě ráda vaří – a na tříplotýnkovém sporáku to jde skvěle.

Dole: Také trocha zeleně cestuje spolu s námi, vedle kaktusu jsou to často čerstvé bylinky.

s digitálními nástroji, může sáhnout po papíru a tužce, nebo si jednoduše postavit vlastní interiér v malém měřítku pomocí kostek z lega. Pomůžou také lepicí pásy přímo v interiéru auta, díky nimž získáte první prostorovou představu.

Než však cokoli upevníte, je znovu třeba plánovat. Tentokrát co bude pevně sešroubováno nebo slepeno s karoserií a kudy přesně povedou elektrické kabely a vodovodní trubky. Toto všechno už by mělo na závěr zakrýt obložení. Kam tedy umístit napájecí baterii a kde všude budou elektrické zásuvky? Jak se bude baterie nabíjet? Kde plánujete umístit svazky kabelů k alternátoru nebo k venkovní zástrčce? Pokud bude na střeše solární panel, kam a jak jej umístit? Bude stačit pro všechny přístroje napájení 12 V, nebo bude potřebný střídač pro změnu elektrického proudu na 230 V? Co se týče elektrického proudu, pozor na bezpečnost! Kam patří pojistky, jakou tloušťku kabelů je třeba zvolit? Pokud si v něčem nebudete jisti, nezaškodí vyžádat si pomoc profesionála.

Teď je také ten správný okamžik promyslet si, jaký bude zdroj energie pro vaření, topení, bojler a lednici, případně chladicí box. Je-li ve hře plyn, je nutné znát příslušné zásady a ustanovení provozu a počítat s instalací hlásiče nechtěného úniku. Ostatně, většina dodavatelů poskytuje informace, na co si při odběru dávat pozor.

Alternativou plynu pak může být například lihový vaříč nebo elektrická varná deska. Jelikož se při vytápění spotřebuje hodně plynu, jednoznačně lepší volbou může být naftové topení, ale i to je otázka vkusu.

Karoserie dodávek mají obecně špatnou izolaci. Aby nedocházelo ke kondenzaci vody na dodatečně zateplených místech, je potřeba přidat izolaci. Velmi rozšířená je samolepicí izolace značky Armaflex nebo X-trem Isolator; jedná se o flexibilní izolační materiály, které byly vyvinuty speciálně k prevenci kondenzace. Nevhodné jsou materiály, které nasávají vlhkost, jako například skelná vata nebo plst. Pokud jsou na karoserii rezavá místa nebo plochy s odloupeným lakem, je potřeba je před nalepením izolace odpovídajícím způsobem ošetřit. Izolaci je nutné nalepit po celém obvodu karoserie, aby nevznikaly tepelné mosty, a nedocházelo tak ke kondenzaci. Při zateplení podlahy je potřeba vycházet z individuálních požadavků. Je-li možné ubrat z vnitřního prostoru 3 až 5 centimetrů, má smysl i zde nalepit velkorysou izolační vrstvu.

Nyní přichází na řadu obložení a montáž nábytku. Náš karavan je celý obložený laminem, díky tomu vypadá hezky útulně, obklad spolehlivě drží díky systému klip-klap a dobře se udržuje, což je velkou výhodou především kolem kuchyňské desky. Při volbě obložení je třeba dávat si

pozor nejen na hmotnost, ale také na to, aby v případě jakékoli nehody nehrozilo roztržení v ostré úlomky.

Ve většině karavanů je nedostatek místa, proto pomůžou chytré nápady, které vygenerují více užitečného úložného prostoru. Přímo na dveře skříněk je možné našroubovat držák na hliníkovou fólii a jiné kuchyňské role. Nebo využít gumičky k upevnění různých předmětů, například talířů do svislé polohy. Také profesionální výrobci sázejí převážně na kreativní řešení. Co byste řekli na magnetické sklenice, které lze přichytit na strop, dnem vzhůru? My toužíme mít v karavanu čerstvé bylinky. Jsou výborné nejen do různých jídel, ale také pozitivně ovlivňují vůni v interiéru a už jen svou přítomností vyvolávají domácí atmosféru.

Na závěr je potřeba říct, že člověk by se při přestavbě karavanu neměl ztratit v detailech, ale mít neustále na paměti, proč to všechno dělá: aby v něm mohl cestovat! Tedy: budu ještě vylepšovat, nebo už raději pojedu?

Zadní část karavanu, nahore bez rozložené postele a dole s rozloženou půlkou lůžka a zabudovaným stolem